Ἀνδρέας Ἀπόστολος ἐν Βυζαντίῳ
Χριστιανικαὶ Ἀθῆναι

2

Κ. Δυοβουνιώτη
Αἱ ἀξιώσεις τοῦ ἐπισκόπου τῆς παλ. Ῥώμης
„Ὀρθοδοξία" Η΄.
1933 σ. 167

σ. 167 (Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 132)

Ἡ μήπως τὰ ἐπιχειρήματα ἐφ' ὧν στηρίζονται οἱ Ῥωμαιοκαθολικοὶ νὰ στηρίξωσι τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν τῆς εἰς Ῥώμην μεταβάσεως τοῦ Πέτρου περὶ τὰ ἔσχατα τοῦ βίου του φαίνονται ἐπιτυχέστερα ἢ ὁδηγηθέντες ἐκεῖ ὡς ὁ Παῦλος εἶναι ἐναργέστερα τῶν τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας Βυζαντίου ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου; πᾶν ἄλλο.

σ. 169

Ἡ ὑπόθεσις δὲ καθ' ἣν οἱ ἀρχαὶ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου παραδόσεις παρουσιάσθη τὸ πρῶτον ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα καὶ ἀπεδόθη εἰς τὸν δῆθεν ἀνύπαρκτον Δωρόθεον τοῦ Τύρου εἶναι τελείως ἀβάσιμος, καθ' ἃ δὲ ὀρθῶς βεβαιοῖ ὁ Γερμανὸς ἱστορικὸς θεολόγος Richter οὐδὲ εἶναι δίκαιον νὰ βεβαιοῖ τις ὅτι ἡ διήγησις τοῦ Δωροθέου εἶναι ἐπινόησις τῶν Ἑλλήνων εἰς ἀφορμὴν τῆς ἔριδος (525) μεταξὺ τοῦ Πάπα Ἰωάννου καὶ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως· ἡ ἱστορία τῆς περιστάσεως ταύτης μᾶς ἀναγκάζει νὰ δεχθῶμεν τὸ ἀντίθετον καὶ νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν γνησιότητα καὶ τὴν ἀξιοπιστίαν τῆς ἀφηγήσεως. Θὰ ἦτο ἀληθῶς παράδοξον νὰ παραδεχθῇ τις ἢ θέλει [illegible] ὅτι μόλις ἐγίνετο εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ ἐπίσκοπος Ῥώμης Ἰωάννης ἴσως ἐνόησαν νὰ [illegible] οἱ Ἕλληνες διὰ τοῦ Πρεσβυτέρου Προκοπίου [illegible] περὶ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου παράδοσιν νὰ ἀντιπαραθέσωσιν αὐτὴν εἰς προσόντα [illegible]

2

λῶς ἀντίφασιν! Πῶς ἐγίνωσκον οἱ Ἕλληνες ὅτι ἐπίσκοπος Ῥώμης ἔμελλε νὰ μεταβῇ εἰς Κων/πολιν, ἀλλὰ καὶ πῶς πρῶτος ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοδοσίου Τύρου πρὸς στήριξιν τόσον σοβαρῶν παραδόσεων; ἐπλάσθησαν τόσον μεγάλα ὀνόματα τοῦ παρελθόντος τοῦ Χριστιανισμοῦ μεθ' ἑνὸς τῶν ὁποίων πῶς δυνατὸν νὰ συνδέσωσιν αὐτήν; Ἀλλὰ τὰ πράγματα συνέβησαν ἁπλούστατα, ὅπως γε τὸ σύγγραμμα τοῦ Θεοδοσίου λατινιστί, μετεφράσθη εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου Προκοπίου, ἐγένετο δὲ χρῆσις αὐτοῦ κατὰ τὰς προκληθείσας συζητήσεις μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων Ῥώμης καὶ Κων/λεως» (Pichler Geschichte kirchlichen Trennung zwischen dem Orient und Occident; München 1864. S. II, 636).

Ἀλλὰ οὕτως ἠγνόησαν ἀνέκαθεν οἱ ἐν Ῥώμῃ τὴν ἱστορίαν. Ἀρνήσεις ἀναγνωρισμένων ἱστορικῶν ἀληθειῶν, χάλκευσις μυθολογιῶν καὶ τῶν ὅλων αὐθαίρετα (Ψευδοκλημέντεια, Ψευδοκωνσταντίνειος Δωρεά, Ψευδοδιαταγαί), ἀκρωτηριασμοί, παραχαράξεις καὶ διαφθορὰ ἐπισήμων κειμένων, οἷον: Κανόνων, Πατερικῶν ἔργων κτλ. ἐπ' ἃς προσετίθεντο ὅσα [illegible] ἐδυνατεῖτο καὶ βιασμοί, σφραγῖδες, [illegible] συκοφαντιῶν καὶ λοιδοριῶν. Ἰδοὺ τὰ μέσα ἅτινα ἐχρησιμοποίησεν ἀνέκαθεν ἡ Ῥώμη κατὰ τῆς Ὀρθ. Ἀνατ. Ἐκκλησίας καὶ ἄλλων ἀνομολογουμένων ἀγαστῆς παρρησίας ἅμα τὰς ἡμέρας ταύτας δημοσιογραφῶν ἐν τῇ ἐφημερίδι Κων/πόλεως «Θεολογία» [illegible] καθηγητὸς ἱερεὺς καὶ θεολόγος [illegible]

[illegible] διαμφισβητουμένου [illegible] παραδεχομένη τοὺς ἐν
Ῥώμῃ [illegible] ἀπόστολον [illegible] τοῦ
Μαρκιανοῦ [illegible] ὁ συγγραφεὺς ἱστορίαν [illegible]
[illegible] καὶ θεῖν μετὰ τῆς ἀληθείας, [illegible]
[illegible] εἰς τοὺς [illegible] τὰ ταῦτα συντεθεί-
τ.770 μενα τοῦ συγγραφέως. [illegible] δὲ καὶ [illegible]
[illegible] ἀπο-
[illegible] ἱστορικὰ [illegible] ἀπό-
[illegible]
[Σ] [illegible] τὴν ἱστορίαν συγγραφέως [illegible]
[illegible] Χρυσοστόμου, [illegible]
Ῥώμης, [illegible] Πατριαρχικοὶ Πίνακες καὶ Χρονικά
Πατριαρχικοῦ Οἴκου, Φαβρικίου Βιβλιοθήκη [illegible]
[illegible] Κεραμέως, [illegible]
[illegible] ἱστορίαν [illegible] χειρογράφων [illegible]
[illegible] κ.τ.λ. ἔργα του Ζ' [illegible] ἡ αὐτή. [illegible]
[illegible] συγγραφεὺς ὁ [illegible]
[illegible] ἐν τῇ [illegible] αὐτοῦ συνεχίσ-
τῆς ἱστορίας τῶν Συνόδων τοῦ Hefele. [illegible]
διὰ τὴν [illegible] εἰς τὸν [illegible] ἀφοσιωθέντος
εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Καρδιναλίου.

Τῷ 896 ὁ Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ [illegible]
[illegible] τὸ Βυζάντιον [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] (885–898) [illegible] τὰ [illegible]
[illegible] αὐτὸ εἰς τὴν [illegible]
[illegible] κατὰ τὰ [illegible] δὲ ἐν τῇ [illegible]
[illegible]

[illegible]

ται ἑκάστης εἰς πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν καὶ ὅσα
οἱ Λατῖνοι προσκήρυτοι φαρῶνται ἀγνοοῦντες, αὐτοὶ καὶ θε-
ωροῦσιν ὡς θρίαμβον ὅτι ἡμᾶς προσκαλέσαντες τὸ ὁμολογή-
σωμεν ... ὅτι ἐκ κοσμικῶν λόγων προεβιβάσθη εἰς
πρωτόθρονον τῆς ὅλης ἐκκλησίας καὶ ὁ θρόνος τῆς πρεσβυτέρας
Ῥώμης κατὰ τὴν ἀψευδῆ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι μαρτυρίαν δύο
Ισ. 121 Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῆς Δευτέρας λεγούσης διὰ τοῦ Γ΄
αὐτῆς Κανόνος «τὸν μέντοι Κων/πόλεως ἔχειν τὰ πρεσβεῖα τῆς
τιμῆς μετὰ τὸν τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπον διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν
νέαν Ῥώμην» καὶ τῆς Δ΄ ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συ-
νόδου θεσπιζούσης διὰ τοῦ ΚΗ΄ κανόνος αὐτῆς «καὶ γὰρ
τῷ θρόνῳ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης διὰ τὸ βασιλεύειν τὴν πόλιν
ἐκείνην οἱ Πατέρες εἰκότως ἀποδεδώκασι τὰ πρεσβεῖα. Καὶ
τῷ αὐτῷ σκοπῷ κινούμενοι οἱ ἑκατὸν πεντήκοντα θεοφι-
λέστατοι ἐπίσκοποι (Β΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου) τὰ ἴσα πρε-
σβεῖα ἀπένειμαν τῷ τῆς Νέας Ῥώμης ἁγιωτάτῳ θρόνῳ,
εὐλόγως κρίναντες τὴν βασιλείᾳ καὶ συγκλήτῳ τιμη-
θεῖσαν πόλιν καὶ τῶν ἴσων ἀπολαύουσαν πρεσβείων
τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὡς
ἐκείνην μεγαλύνεσθαι πράγμασι κ. τ. λ.» Ταῦτα δὲ ἐ-
πικυροῖ ἡ Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (Κανὼν
ΛΣΤ΄). (1)

---

(1) «Ἀνανεούμενοι τὰ παρὰ τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ἁγίων Πα-
τέρων τῶν ἐν τῇ θεοφυλάκτῳ ταύτῃ καὶ βασιλίδι πόλει
συνελθόντων καὶ τῶν ἑξακοσίων τριάκοντα τῶν ἐν Χαλ-
κηδόνι συναθροισθέντων νομοθετηθέντα, ὁρίζομεν ὥστε τὸν

Μόνον δὲ οἱ παντελῶς ἀγνοοῦντες τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν ἀγνοοῦσιν ὅτι οἱ διοικητικοὶ ὀργανισμοί, καθὰ ἐλέχθη καὶ ἀνωτέρω, τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἐκολούθησαν στενῶς καὶ ἀκριβῶς τὸν πολιτικὸν διοικητικὸν ὀργανισμὸν τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας κατὰ τὰ συμφέροντα αὐτοῦ τούτου τοῦ Χριστιανικοῦ πληρώματος. Πανηγυρικὴν δὲ ἐφαρμογὴν τοῦ ἀξιώματος τούτου μέχρις ὑπερβολῆς μάλιστα παρέσχεν ἤδη ἡ Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος διὰ τοῦ ΛΗ΄ αὐτῆς κανόνος.

Τὸν ἐκ πολιτικῶν δὲ λόγων προβιβασμὸν τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης ἐμαρτύρει καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ παπικὴ Ρώμη διὰ <u>τῆς Ψευδοκωνσταντινείου</u> Δωρεᾶς, ἥτις περὶ τὰ μέσα κωνσταντινουπόλεως θρόνον τῶν ἴσων ἀπολαύειν πρεσβείων τοῦ τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης θρόνου καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὡς ἐκεῖνον μεγαλύνεσθαι πράγμασι δεύτερον μετ' ἐκεῖνον ὑπάρχοντα...... Βλέπε καὶ τὰ εἰς τοὺς κανόνας τούτους σχόλια Ζωναρᾶ, Βαλσαμῶνος, Ἀριστηνοῦ ἐν Ράλλη καὶ Ποτλῆ Συντάγματι κ.τ.λ. Τόμος Β΄. Ἐκ τοῦ κανόνος τούτου τῆς Πενθέκτης Συνόδου συνάγεται ἀριδήλως ὅτι ἐν τῇ Ἀνατολῇ οὐδεμίαν ἀπεδίδον προσοχὴν ἢ σημασίαν εἰς τὰς ἐν Ρώμῃ γνωμοδοσίας καὶ διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ ΚΗ΄ κανόνος τῆς Δ΄ Οἰκ. Συνόδου. Ὁ ΚΗ κανὼν ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως ἐξεταζόμενος ἀποτελεῖ δογματικὴν ἀλήθειαν ὡς ἐξενεχθεῖσαν ἁγίῳ Πνεύματι ὑπὸ Οἰκουμενικῆς Συνόδου· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως μεγίστην κέκτηται τὴν σημασίαν ἅτε παρουσιάζων ἡμῖν ἐξακριβοῦντα τριακοσίους τῆς πολιτικ-

σ.172 τοῦ Η΄ (75?) αἰῶνος πλαστογραφηθεῖσα ἐν Ρώμῃ καὶ ἐξ
αὐτῆς διαδοθεῖσα εἰς ἅπασαν τὴν Ἐκκλησίαν καθ᾽ ἣν κατα-
ρῆς καὶ δύσεως ἐφρουρεῖτο καὶ ἐθεωρεῖτο καθ᾽ ἅπαν-
τα τὸν Μεσαίωνα ὑπὸ τῶν παπῶν ὡς ἐπίσημον γνήσιον
ἔγγραφον ἀδιαφιλονεικήτου αὐθεντίας καὶ κύρους καὶ ἐν ᾗ
δωρεᾷ παρίσταται ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος λέγων ἵνα ἀπο-
οἰκῶσι οἱ διάδοχοι τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων ἡγεμο-
νικὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν γῆν ἔχωσι μείζονα παρ᾽ ὅ ἡ βα-
σιλεία τῆς δόξης ἡμῶν καὶ τοῦ [illegible] ἡμῶν

μονάδος τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, μαρτυροῦντας κα-
τηγορικῶς καὶ δὴ ἐν ἐποχῇ οὐχὶ λίαν ἀφεστώσῃ τῶν
Ἀποστολικῶν χρόνων ὅτι κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησι-
αστικὴν παράδοσιν τὴν ὁποίαν πατροπαράδοτον εἶχε
ἡ προεξάρχουσα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσις τῶν Ἐπισκόπων
Ρώμης ὠφείλετο οὐχὶ εἰς εὐαγγελικήν τινα διάταξιν, ἀλλ᾽ εἰς τὸ
θρησκευτικὸν γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν γένεσιν καὶ τὴν πρώτην
ἀνάπτυξιν τοῦ Χριστιανισμοῦ συνέπεσεν ἡ Ρώμη νὰ ἀπο-
σ.172 τελῇ τὴν ἕδραν τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Τῇ αὐτῇ δὲ θε-
μελιώδει ἀρχῇ στοιχοῦσα ἡ Ἐκκλησία ἐψηφοδότησεν
μετὰ τὴν Ρώμην τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν
νέαν Ρώμην, διότι, καθ᾽ ἀποφαίνεται ἡ Δ΄ Οἰκουμενικὴ Σύ-
νοδος, τοῖς πολιτικοῖς καὶ δημοσίοις τύποις τῶν ἐκκλησι-
αστικῶν παροικιῶν ἡ τάξις ἀκολουθείτω (Κανὼν)
καὶ Πενθέκτης (Κανὼν λθ΄).

καὶ τῆς βασιλείας ἡμῶν. Καὶ θέλομεν ἡμεῖς αὐτὸν
τὸν κορυφαῖον τῶν Ἀποστόλων καὶ τοὺς διαδόχους
αὐτοῦ ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἐκλάβωμεν πρὸς τὸν Θεὸν
πατέρας εἶναι καὶ δεφένσορας. Καὶ ὥσπερ ἡ βασι-
λικὴ ἐξουσία ἡμῶν εἰς τὴν γῆν σέβεται καὶ
τιμᾶται, ἀπαραιτήτως θέλομεν σέβεσθαι καὶ τιμᾶσθαι
τὴν ἁγίαν τῶν Ῥωμαίων Ἐκκλησίαν καὶ πλέον παρὰ
τὴν βασιλείαν ἡμῶν καὶ τὸν γήϊνον θρόνον, τὴν
ἁγίαν καθέδραν τοῦ Ἁγίου Πέτρου δοξάζεσθαι
καὶ ὑψοῦσθαι, δίδοντες αὐτῇ δύναμιν καὶ δόξαν
ἀξίωμα καὶ διακρίνοντες, διορίζομεν ἵνα ἔχῃ ἐξου-
σίαν ἀρχικὴν καὶ εἶναι πάντων μεγαλητέρα τῶν τεσ-
σάρων θρόνων, ἤτοι τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας,
τῆς Ἀντιοχείας, τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Κων-
σταντινουπόλεως καὶ ἀπ᾽ αὐτῆς πασῶν τῶν Ἐκ-
κλησιῶν πάσης τῆς Οἰκουμένης. Καὶ ὁ κατὰ
καιρὸς ὁ μέλλων εἶναι εἰς τὴν ἁγίαν τῶν Ῥω-
μαίων Ἐκκλησίαν, ἀρχιερεὺς εἶναι ἔνδοξος καὶ
ὑψηλότερος παρὰ πάντας τοὺς ἱερεῖς τοῦ κό-
σμου καὶ εἴ τι ἐστὶ πρὸς θεραπείαν καὶ πρὸς
διόρθωσιν καὶ στερέωσιν τῆς πίστεως τῶν Χρι-
στιανῶν ἵνα ἐρευνᾶται παρ᾽ αὐτοῦ. Δίκαιον
γὰρ ἐστὶν ἵνα ἐκεῖ ὁ ἅγιος νόμος ἔχῃ τὴν κορυ-
φαίαν καὶ ἀρχὴν ὅπου ὁ ἅγιος νομοθέτης Σω-
τὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν μακάριον Ἀπό-
στολον Πέτρον ἐκέλευσε κρατεῖν τὴν καθέ-
δραν καὶ ὅπου τὸ πάθος τοῦ Σταυροῦ ἔπαθε

καί μακαρίου θανάτου ἀξιωθείς ὅθεν καί ἐξελέγετο ἀπόστολος τοῦ μαΐστορος καί Κυρίου αὐτοῦ καί ἔπεμψε τά ἔθνη ἵνα κλίνωσι τάς κεφαλάς αὐτῶν... καί ἵνα ἐν τῷ τέλει τοῦ κόσμου ἀναζητῶσι τόν διδάσκαλον ὅπου τά τῶν ἁγίων αὐτοῦ λείψανα ἀναπαύονται...

Ἰδού λοιπόν ὁ Μ. Κωνσταντῖνος (1) ἱδρυτής καί νομοθέτης τῆς Ρωμαϊκῆς ὀρθοπαιδείας.

ς 73 Καί εἶναι μέν ἀληθές ὅτι μέχρι σήμερον ἀπό τοῦ 4ου αἰῶνος καί ἐφεξῆς οἱ πάπαι δέν τολμῶσι νά ἐπικαλεσθῶσιν ὑπέρ αὐτῶν τό κίβδηλον τοῦτο κατασκεύασμα, ἀφοῦ ὄν ξεσκεπασθέν ... ἀμαθείας καί κακοπιστίας, ὅλως ἀντικείμενον πρός τήν ἀλήθειαν καί σήμερον ἱστορικήν ἀλήθειαν, διότι ἐνομίσθη ὅτι καί τό δυνατόν νά καταρριφθῶσιν ἀντικαγγελικαί καί ἀθέμιτα ... καί ἀλώσεις, ἀλλά καί δέν ἀπεκηρύχθη τό ἔγγραφον ὑπό τῆς παπικῆς ἕδρας ὡς νόθον καί κίβδηλον καί ἐξακολουθεῖ ὑποχρεωτικήν μορφήν τήν παλινῳδίαν ... τῆς ... κοσμοκρατορίας τῆς ἐθνικῆς Ρώμης.

- - - - - - - - - - - - -

ς.237 ... εἰς τά ... Βυζαντίου. Ὁ ἐπίσκοπος Ἀθη-
Ἰατρικά νόδωρος (744–48) μετέφερε τήν ἕδραν μεσογειότερον
1933 εἰς Ἐλαίαν, τά ὕστερον τοῦ σημερινοῦ Τσοχαντήλι-

(1) Κατωτέρω τῆς Φωκαίας ... τάχα ὁ Κωνσταντῖνος τοῖς δώσας τήν Ἰταλίαν καί ... τήν Ρώσιν.

ματα (Βλέπε Σκαρλάτου Βυζαντίου Κωνσταντινούπολις).
Ὁ αὐτοκράτωρ Περτίναξ (169-187) μετέτρεψε ταύτην εἰς ἐκκλησίας
(τὸν σημερινὸν Γαλατᾶν), εἰς ἧς τὴν παραθαλασσίαν ἐπὶ τῷ ὀνό-
ματι Εἰρήνην καθ' ἣν συνεκροτήθη εἰρήνη Ἑλλήνων χριστι-
ανῶν, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Κάστινος (230-237)
ἁγίας τὴν Εἰρήνην (1) μνημονεύουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ Βυζάντιοι
καὶ ἕτερος ναὸν εἰς τιμὴν τῆς ἁγίας μάρτυρος Σοφί-
ας κατὰ τὸ σημερινὸν Πετρίον. Ὁ δεύτερος αὐτοκράτωρ
ὅπως ἐγένετο αὐθαίρετος ἐν τῇ σημερινῇ τοποθεσίᾳ Σαρ-
ασμάρ, ἀνοικοδομηθεὶς δὲ μετέπειτα ὑπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου
ἀφιερώθη τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις καὶ ἐκαλεῖτο τῶν ἀρχαί-
ων (Γεδικὶ Χοσνιάκ). Ὁ δὲ Πατριαρχικὸς οἶκος ὁ ἀνα-
Ιδ. 238 νεγερθεὶς ὑπὸ τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου, ἡ τινὸς τῶν πρώ-
των διαδόχων αὐτοῦ, κατεστράφη ὑπὸ τῶν Λατίνων σταυ-
ροφόρων τῇ 19ῃ Ἰουλίου τοῦ 1203 (Νικήτα Χωνιάτου.
Βλέπε Γ. Ἁμαρτωλοῦ Χρονικὸν ἐν Πατρολ. Migne 110)
Ἡ τοῦ δὲ ἀνοικοδομηθεὶς παρὰ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν καλου-
μένη ἱερὸν ἀνάκτορον κατὰ τὸν Ζωναρᾶν καὶ

---

(1) κατὰ τὸν παρὰ Βανδουρίῳ (Imper. Orient) Ἀνώνυμον
ὁ ἐν Γαλατᾷ ναὸς τῆς ἁγίας Εἰρήνης ἐχρησίμευσε ὡς ἕδρα τῶν
Βυζαντινῶν Πατριαρχείων ὡς χρησιμεύσας ἀρχαιότατοι
ναοὶ τῶν ἐν Βυζαντίῳ Χριστιανῶν μετὰ τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ
-ρι τοιοῦτον. «Ἀνώνυμος — γράφει περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Μ.
Κωνσταντίνου ἀνεγερθέντων ναῶν — τὴν ἁγίαν Εἰρή-
νην τὴν παλαιάν, τὸ Πατριαρχεῖον.» Βλέπε καὶ Du-
Cange Constantinopolis Christiana Βιβλ. Δ'.

ἱερόν Ἀρχεῖον κατά Νικήταν τόν Χωνιάτην ἐπί λιθοκιόνων στοῶν καί περιελάμβανε πληθύν τρικλίνων (αἰθουσῶν) Συνοδικῶν, Σεκρέτων (= μεγάλων διαμερισμάτων μετά πολλῶν γραφείων), ἔνθα εἰργάζοντο πολυπληθεῖς γραμματεῖς (= νοτάριοι), οἷον τό μέγα Σέκρετον, τά Σέκρετα τοῦ Χαρτοφύλακος, Σκευοφύλακος, Σακελλίου, Πρωτεκδίκου, Μ. Οἰκονόμου, Σακελλαρίου κ.τ.λ. Ὑπῆρχον ὡσαύτως ἱκαναί βιβλιοθῆκαι, Ἀρχεῖα καί πολλά κελλία, ἐν οἷς διῃτῶντο οἱ ἐν τῷ Πατριαρχείῳ ὑπηρετοῦντες κληρικοί, διάγοντες βίον ἱερόν καί σεμνόν, αὐτόχρημα μοναστικόν, ἅτινα διετάραξεν ἡ πολλή τόλμα καί ἀσωτία περί τήν δίαιταν τοῦ εἰκονομάχου Πατριάρχου Θεοδότου (818-21), τελοῦντες ἅμα καί τήν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγ. Σοφίας, «Μεγάλη Ἐκκλησία» καλουμένης, ἧς τάς στοάς ἀνεκαίνισεν ὁ Πατριάρχης Ἰωάννης Η΄, ὁ Ξιφιλῖνος, ἥντινα δι' ἐπωνυμίαν ἐπροτίμησαν πάντες οἱ ναοί οἱ Πατριαρχικοί χρηματίσαντες, ὡς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τῆς Παμμακαρίστου, τοῦ Βλαχοσεραΐου, Χρυσοφόρου, Ἁγίου Γεωργίου Φαναρίου. Περί δέ τῆς πληθύος τῶν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ ὑπηρετούντων (μόνοι οἱ χαρτουλάριοι ἠριθμοῦντο εἰς 60) μέτειμι σχετικήν Νεαράν Ἰουστινιανοῦ (Βλέπε καί Γεδεών Πατριαρχικοῦ Οἴκου καί Ναοῦ)

Ὁ Οἰκουμενικός δέ ὑπογράφη ἐπί Συνόδου Ἰωάννου

ὁ Νηστευτής (582–95) τῷ 587, ἀλλ' ὁ τίτλος οὗτος ἦτο κοινός. Ὁ Αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος ὁ Β' Οἰκουμενικόν διδάσκαλον ἐπάρεσε τόν Χρυσόστομον, ὁ δέ Ἰουστινιανός Οἰκουμενικούς Πατριάρχας, τούς Πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως Ἐπιφάνιον, Ἄνθιμον καί Μηνᾶν (Πράξ. Β' Δ' Ε' τῆς ἐπί Μηνᾶ Συνόδου τῷ 538 καί ἀλλαχοῦ τῶν Νεαρῶν τοῦ Ἰουστινιανοῦ). Πρῶτον δέ Πατριάρχην Κων/πόλεως Οἰκουμενικόν ὠνόμασαν οἱ Ἀνατολικοί Ἰωάννην τόν Καππαδόκην (474–518) μίαν ἑκατονταετηρίδα καί ἐπέκεινα πρίν ἡ ἐπί Συνόδου καθιερωθῇ ὁ τίτλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἐπί τόν Κων/πόλεως (Γεδεών, Πατριαρχικοί Πίνακες).

Τὸ πρῶτον λοιπόν Χριστιανικόν κήρυγμα ἐγένετο ὑπό τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου ἐν Βυζαντίῳ, ἐγκατασταθέντος, καθά εἴπομεν ἀνωτέρω, ἐν Ἀργυρουπόλει διά τόν φόβον τοῦ ἐν Βυζαντίῳ κυριαρχοῦντος τυράννου Ζευξίππου κατά τά ἔτη 34–36 μ. Χρ., ἀνήγειρε τὸ πρῶτον Χριστιανικόν θυσιαστήριον ἐν ὑπογείῳ σπηλαίῳ ἔνθα ἐνεταφιάζοντο καί Ἐπίσκοποι Βυζαντίου, ὅπου συνεκεντρώθησαν δισχίλιοι Χριστιανοί, καί χειροτονήσαντος πρῶτον Ἐπίσκοπον τῶν ἐκ τῶν Ο' Ἀποστόλων Στάχυν.

σ. 239 Κατά δέ τάς τρεῖς αὐτοῦ Ἀποστολικάς περιοδείας ἐχειροτόνησε, κατά τήν παράδοσιν, ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας Ἐπισκόπους Νικαίας μέν τόν Δρακόντιον, Χαλκηδόνος τόν Τυχικόν, Σινώπης τόν Φιλό-

λογον, Ἀμάστριδος, Παρβαρ, Βάρνης, Ἀγχιάλου, Ἡρακ-
λείας τῆς ἐν Θράκῃ, Ἀπολλωνίας, Πατρῶν, Σεβαστου-
ρέα. Περί δέ τῆς ἐν Ῥωσσίᾳ διδασκαλίας τοῦ Ἀπο-
στόλου Ἀνδρέου βλέπε Θ. Βαλλιάνου Ἱστορία τῆς
Ῥωσσικῆς Ἐκκλησίας. Οἰκονόμου περί τῆς ἀξίας
Ὄλγας καί Ἀναστ. Μιχαήλ, Κύπτης καί ἡμέραι
Ῥωσσίας.

Τό ἱερόν λείψανον τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου διά τοῦ
δουκός Ἀρτεμίου ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνστάντιος μετακο-
μίσας εἰς Κωνσταντινούπολιν κατέθηκε τῇ 3 Μαρ-
τίου 357 ἐν τῷ Ναῷ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων μετά
τῶν λειψάνων Λουκᾶ καί Τιμοθέου (Σωκράτ. Ἐκ-
κλ. Ἱστορ.), μετά δέ τήν ἀνακαίνισιν τοῦ ναοῦ τῷ
550 ἐγένετο δευτέρα κατάθεσις τῶν αὐτῶν ἁγίων
λειψάνων. Ἐκεῖθεν δέ ἀπηνέχθη ὑπό τῶν Λατίνων
Σταυροφόρων τῶν κυριευσάντων τήν Κωνσταντι-
νούπολιν τῷ 1204. Τήν δέ κάραν τοῦ Ἀποστόλου
Ἀνδρέου θησαυρισμένην ἐν Πάτραις μετεκόμισεν
εἰς Ῥώμην τῷ 1460 Θωμᾶς ὁ Πορφυρογέννητος δεσ-
πότης τῆς Ἀχαΐας κληθείς ὑπό τοῦ Πάπα Πίου Β΄. Πα-
ραδόσεις δέ ἐν τῇ Μονῇ Παντοκράτορος ἐν Ἄθῳ εὕρηται
κάρα τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου
καί μέρη τῶν λειψάνων αὐτοῦ ἐν ταῖς μοναῖς Λαύρας
καί Δοχειαρίου τοῦ Ἄθω. Ἐντεῦθεν ὑποτεθῇ δύναται
καί τοῦτο πιθανώτερον, ὅτι οὐχί ὁλόκληρος ἡ κάρα καί
τά λείψανα, ἀλλά τμήματα αὐτῶν ἐχαρίσθησαν ταῖς
ἐν λόγῳ μοναῖς, ὡς εἰκός ... τε (Γεδεών Πατ.

ριαρχ. σίτανος). Αἱ ἀρχαιότεραι δὲ εἰκόνες τοῦ Πρωτοκλήτου ἐσώζοντο ἐν Σινώπῃ καὶ Χαρακι τοῦ Πόντου (Μέγαν. Βυζαντ. Ἐθνικόν). Ναοὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Πρωτοκλήτου ὑπῆρχον πέντε ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ ἐν τοῖς Ἀρκαδίας κτισθεὶς ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου Β΄ Ἀρκαδίας καὶ ἀνακαινισθεὶς μεγαλοπρεπῶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος· ὁ ἐν τῷ Χαρτοβολῶνα, κτίσμα τοῦ Ἰουστινιανοῦ· ὁ πλησίον τοῦ Κύρου· ὁ πλησίον τῆς Κατωρινίτου θύρας, ὑπάρχων κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα· καὶ τέλος ὁ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐν τῇ Κρίσει κατὰ Δουκάγγιον (Constantinopolis Christiana). Ταύτης Θεοδώρα ἡ Κατακουζηνή, ἀνεψιὰ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου, ἀνῳκοδόμησεν ἐκ βάθρων ἀνεγείρασα καὶ ἕτερον ναὸν τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου.

Κατάλογος τῶν πρώτων Ἐπισκόπων Βυζαντίου
(Κατὰ Δωρόθεον τὸν Τύρου)

Στάχυς	38	Πολύκαρπος Α΄	71-89
Ὀνήσιμος	54-68	Πλούταρχος	89-105
σ. 240 Σεδεκίων	105-114	Μάρκος Α΄	198-211
Διογένης	114-129	Φιλάδελφος	211-214
Ἐλευθέριος	129-136	Κυριακὸς Α΄	214-230
Φῆλιξ	136-141	Καστῖνος ἢ	
Πολύκαρπος Β΄	141-144	Κωνσταντῖνος	230-237
Ἀθηνογένης ἢ Ἀθηνόδωρος	144-148	Εὐγένιος Α΄	237-242

Εὐζώϊος	148–154	Τῖτος	242–272
Λαυρέντιος	154–166	Δομέτιος }	272–303
Ἀλύπιος	166–169	Ῥουφῖνος }	
Περτίναξ	169–187	Πρόβος	303–315
Ὀλυμπιανός	189–198	Μητροφάνης Α΄	315–325 ἢ 327

Οἱ κατάλογοι Ἀνθίμου, Βανδουρίου, Νικηφόρου, Καλλίστου, Leunclavii, Κιγάλα, Φιλοθέου τοῦ Κυπρίου, Ἀθηνῶν Μελετίου, Ματθαῖ, συμφωνοῦντες ὡς πρὸς τὰ ὀνόματα παρουσιάζουσι παραλλαγάς τινας ὡς πρὸς τὰς χρονολογίας.

Τὰς σχετικὰς παρατηρήσεις εἰς τὰς σημειώσεις ἴδε ἀνωτέρω. Ταῦτα τὰ κατὰ τὸν ἱστορικὸν Ἀνδρέαν καὶ τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ ἡ χρονογραφία.